

Proiect: Creșterea eficacității sistemului de protecție specială a copilului printr-o mai bună utilizare a metodei managementului de caz

Număr proiect: ACF_7_MM_883

A4 Analiza exemplelor privind managementul de caz în alte țări SEE și UE

Studiu de caz - Norvegia

Țara	Norvegia
Cadru legislativ	<p>Legea nr. 100 din 17 iulie 1992 privind serviciile de protecție a copilului Legea protecției copilului - regjeringen.no (Ultima actualizare la data de 17 decembrie 2019)</p> <p>Legea nr. 7 din 8 aprilie 1981 privind copiii și părinții (Legea copiilor) cu modificările ulterioare, dintre care cele mai recente au fost aduse prin Legea nr. 63 din 21 iunie 2013 (Ministerul Copiilor, Egalității și Incluziunii Sociale) și Legea nr. 126 din 18 decembrie 2015 (Ministerul Copiilor, Egalității și Incluziunii Sociale).</p> <p>Circulară privind procesarea cazurilor- https://bufdir.no/fagstotte/produkter/saksbehandlingsrundskrivet/</p> <p>Legea administrației publice</p> <p>Legea autorităților locale și județene nr. 107 din 25 septembrie 1992 (Legea administrației locale)</p>
Modul de organizare a managementului de caz	<p>Instituții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Copiilor și Familiilor - Direcția pentru Copii, Tineret și Familie (Bufdir) din Norvegia este responsabilă de interpretarea legislației, inițierea și derularea cercetării și cooperare internațională în cazurile de protecție a copilului, dincolo de frontierele naționale - Biroul pentru Copii, Tineret și Familie (Bufetat) – răspunde de înființarea și funcționarea instituțiilor și a oricăror servicii de specialitate cu competențe în îngrijirea și tratarea copiilor; oferă asistență serviciului de protecție a copilului în chestiuni legate de plasamentul copiilor în afara familiei
Proiect derulat de:	

Proiect derulat de:	<ul style="list-style-type: none"> - Guvernatorul Județean – supraveghează dacă instituțiile (publice sau private) funcționează cu respectarea Legii protecției copilului - Consiliul Județean de Protecție Socială – decide asupra cazurilor prezentate de autoritățile locale - Serviciul Municipal pentru Protecția Copilului – furnizează servicii și măsuri și pregătește dosare pentru examinare de către Consiliul Județean de Protecție Socială. Este responsabil de implementarea și urmărirea implementării măsurilor luate cu privire la copii, precum și de plasamentele în afara locuinței <p>Fiecare Consiliul Județean de Protecție Socială este format din: (a) unul sau mai mulți președinți care sunt calificați să acționeze ca judecători, (b) un comitet de experți, (b) un comitet de membri obișnuiți (Ministerul poate decide înființarea de sub-comitete care să acopere diferite părți ale competenței teritoriale a consiliului).</p> <p>Primăria localității în care locuiește copilul este responsabilă de furnizarea de servicii și de implementarea măsurilor reglementate de lege. Această responsabilitate revine autorităților locale din localitatea de reședință a copilului și părintelui. Acest lucru este valabil chiar și atunci când copilul locuiește temporar într-o localitate și indiferent dacă copilul și/sau părinții locuiesc în altă localitate.</p> <p>În Norvegia, politicile și reglementările privind protecția copilului au la bază trei principii fundamentale:</p> <p>1. Interesul superior al copilului</p> <p>Interesul superior al copilului este aspectul fundamental și central al tuturor măsurilor și deciziilor care afectează copilul. Serviciile de protecție a copilului trebuie să își fundamenteze măsurile pe interesul superior al copilului. În situațiile în care interesul superior al copilului intră în conflict cu interesele părinților, drepturile copilului trebuie primeze. Asigurarea interesului superior al copilului este importantă pentru a oferi copilului relații stabile și de calitate cu adulții și continuitate în îngrijirea oferită.</p> <p>În conformitate cu Legea protecției copilului din Norvegia, un copil are dreptul să fie ascultat și să participe la deciziile și măsurile care îl afectează și ca opiniile sale să fie luate în considerare. Serviciile de protecție a copilului au responsabilitatea de a se asigura că copilul este ascultat și are posibilitatea să participe.</p> <p>2. Principiul biologic</p> <p>Principiul biologic evidențiază importanța legăturilor familiale. Acest lucru înseamnă că statul are datoria de a facilita dezvoltarea copilului, recomandabil în sânul propriei familii.</p>
---------------------	---

Proiect derulat de:	<p>3. Principiul „cele mai puțin intruzive” forme de intervenție</p> <p>Atunci când sunt semnalate motive de îngrijorare cu privire la bunăstarea unui copil, forma de intervenție cel mai puțin intruzivă va fi implementată cu prioritate. Copilul poate fi plasat în afara familiei doar ca soluție în ultimă instanță și doar atunci când oferirea de asistență în familie s-a dovedit a o măsură insuficientă.</p> <p>Asistența în familie</p> <p>În cazul în care Serviciile de Protecție a Copilului constată că un copil are nevoie în mod special de asistență, din cauza condițiilor de acasă sau din alte motive, acestea vor iniția măsuri de sprijin pentru copil și familie. Scopul acestor măsuri este să asigure copilului condiții de viață corespunzătoare.</p> <p>O astfel de asistență poate fi, spre exemplu</p> <ul style="list-style-type: none"> • numirea unei persoane de sprijin individuale • înscrierea copilului la grădiniță • beneficii materiale pentru activități dedicate copilului • furnizarea de consiliere și îndrumare părinților <p>Majoritatea celor care beneficiază de ajutor și sprijin din partea Serviciilor de Protecție a Copilului din Norvegia beneficiază de această asistență în familie, astfel încât copilul să poată să rămână acasă.</p> <p>Măsurile de asistență obligatorii pot fi luate atunci când se consideră necesar și doar dacă măsurile de asistență voluntară nu au avut succes. Consiliul Județean de Protecție Socială decide dacă pot fi impuse măsuri de asistență obligatorii.</p> <p>Primăria va monitoriza îndeaproape condițiile în care trăiesc copiii și este responsabilă de stabilirea de măsuri care să prevină neglijarea și problemele de comportament.</p> <p>Serviciul de protecție a copilului are responsabilitatea specială de a identifica situațiile de neglijare și problemele comportamentale, sociale și emoționale suficient de devreme pentru a evita problemele pe termen lung și pentru a institui măsuri în acest scop.</p> <p>Serviciul de protecție a copilului va face demersuri pentru a se asigura că interesele copiilor sunt protejate și de alte agenții guvernamentale. Serviciul de protecție a copilului colaborează cu alte sectoare și niveluri ale administrației publice atunci când o astfel de colaborare poate facilita îndeplinirea atribuțiilor impuse serviciului de protecție a copilului în temeiul prezentei legi. Printre aceste atribuții se numără și emiterea de opinii și oferirea de consiliere și participarea la activitățile de planificare la nivel județean și în comisiile interinstituționale constituite.</p>
---------------------	--

	<p>Serviciul de protecție a copilului elaborează un plan individual pentru fiecare copil care necesită măsuri sau servicii coordonate pe termen lung, dacă acest lucru este considerat necesar pentru a oferi asistență cuprinzătoare copilului și consimțământul în acest sens a fost obținut. Serviciul de protecție a copilului cooperează în întocmirea planului cu alte agenții sau servicii de la care copilul beneficiază de asistență.</p> <p>Ministerul poate emite reglementări suplimentare cu privire la grupurile de copii supuse acestei obligații, precum și cu privire la conținutul planului.</p> <p>O decizie de măsură de îngrijire poate fi emisă atunci când:</p> <p>(a) există deficiențe grave în îngrijirea zilnică de care copilul beneficiază sau deficiențe grave în ceea ce privește contactele personale și securitatea corespunzătoare unui copil cu vârsta și nivelul său de dezvoltare;</p> <p>(b) părinții nu se asigură că un copil bolnav, cu dizabilități sau care are nevoie specială de asistență primește tratamentul și educația necesare;</p> <p>(c) este maltratată sau supus altor abuzuri grave în familie;</p> <p>(d) în cazul în care este foarte probabil ca sănătatea sau dezvoltarea copilului să fie grav afectate deoarece părinții nu își pot asuma în mod corespunzător responsabilitatea pentru copil.</p>
<p>Responsabilități ale managerului de caz</p> <p>Proiect derulat de:</p>	<p>Odată ce un copil a fost luat în îngrijire, serviciul de protecție a copilului are multiple și permanente responsabilități de monitorizare a copilului, inclusiv responsabilitatea de a monitoriza progresul copilului și al părinților săi. Dacă se constată că este în interesul superior al copilului, serviciul de protecție a copilului facilitează acestuia accesul la frații sau surorile sale. La scurt timp după ce un copil a fost luat în îngrijire, serviciul de protecție a copilului va contacta părinții pentru a le oferi îndrumare și a-i monitoriza. Dacă părinții doresc acest lucru, serviciul de protecție a copilului îi va pune în contact cu alte servicii de asistență, ca parte a acestui proces de monitorizare.</p> <p>Inexistența legăturilor între copil și părinți va fi, în multe cazuri, un argument în favoarea unei măsuri de adopție. Acest argument nu va mai prima atunci când absența acestor legături se datorează faptului că serviciul de protecție a copilului nu și-a îndeplinit</p>

	<p>obligația de a facilita reunificarea familiei. Cu alte cuvinte, în cazul în care autorităților le revine, integral sau parțial, responsabilitatea pentru pierderea contactului dintre părinți și copil, lipsa legăturilor nu mai poate fi invocată ca argument în sprijinul adopției.</p> <p>Serviciul de protecție a copilului va întocmi un acord de vizitare care stipulează frecvența, ora și locul și orice alte criterii pentru vizitare. Serviciul de protecție a copilului se va asigura că copilul și familiile substitut sunt implicați în planificare și va oferi părinților asistență și îndrumare cu privire la realizarea vizitelor. Serviciul de protecție a copilului trebuie să faciliteze realizarea contactului, ceea ce în unele cazuri poate însemna că trebuie să acopere cheltuielile pe care părinții trebuie să le suporte în acest scop. Acest sprijin financiar se va acorda pe baza unei evaluări generale a cazului, având în vedere ceea ce este considerat rezonabil și justificat raportat la situația financiară a părinților. Dacă părinții au venituri mici sau nu au venituri, se poate dovedi justificat că chiar și cheltuielile cu valoare redusă să fie acoperite de serviciul de protecție a copilului. (Ministerul Copilului și Egalității, adresa din data de 28.09.1995).</p> <p>Consiliul Județean de Protecție Socială va revoca măsura de îngrijire atunci când este foarte probabil ca părinții să poată oferi copilului îngrijirea corespunzătoare. Cu toate acestea, decizia nu va fi revocată dacă copilul a devenit atât de atașat de persoanele de îngrijire și de mediul în care trăiește încât, o evaluare generală constată că îndepărtarea copilului îi poate cauza probleme grave.</p>
<p>Relația manager de caz – părinți</p>	<p>Părinților cu copii aflați în plasament sau în îngrijire instituțională li se oferă consiliere și îndrumare de către Serviciul de Consiliere pentru Familie cu privire la cooperarea cu familiile substitut și cu Serviciul de Protecție a Copilului, îndrumare parentală etc.</p>
<p>Instrumente de lucru folosite</p> <p>Proiect derulat de:</p>	<p>Conferință de grup cu familiile</p> <p>În mod tradițional, Serviciul de Protecție a Copilului este cel care decide în cazurile de protecție a copilului, familiei fiindu-i apoi prezentată o soluție prestabilită. Cu toate acestea, o conferință de grup cu familia poate ajuta la implicarea și mobilizarea mătușilor, unchilor, bunicilor și a altor adulți care cunosc copilul în beneficiul copilului. O conferință de grup cu familia este o întâlnire la care participă membrii familiei apropiate și extinse, precum și alte persoane semnificative pentru copil. Întâlnirea urmărește elaborarea unui plan de îmbunătățire a situației familiei.</p> <p>Mai mulți copii pot rămâne acasă</p>

<p>Proiect derulat de:</p>	<p>Conferințele de grup cu familie ajută ca mai mulți copii și tineri să primească ajutor în familie și din rețeaua lor socială, în loc să fie mutați într-o familie de plasament sau într-o instituție rezidențială de îngrijire a copilului.</p> <p>Ce se întâmplă într-o conferință de grup cu familia? Aceste scurte materiale video arată cum decurge conferință de grup cu familia. Conferință de grup cu familia mea – un film pentru copii (YouTube)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engleză <p>Conferința de grup cu familia – un film pentru părinți și membrii familiei extinse și ai rețelei sociale (YouTube)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engleză <p>Serviciul de protecție a copilului trebuie, așadar, să aibă proceduri de înregistrare, prelucrare și arhivare/păstrare a documentației.</p> <p>Planul de îngrijire și planul de acțiune În cazul în care serviciul de protecție a copilului preia responsabilitatea îngrijirii unui copil, va fi întocmit un plan de îngrijire care descrie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situația viitoare de îngrijire a copilului, - unde va locui și crește copilul și unde își va petrece timp cu familia, - dacă copilul are nevoi speciale care trebuie satisfăcute. <p>Planul de lucru al copilului clarifică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modul în care nevoile sale speciale trebuie să fie satisfăcute în diferite faze ale vieții și în cazul unor schimbări în situația de viață în general. - procedura de monitorizare a copilului de către serviciul de protecție a copilului. <p>Familiiile substitut sau instituția de plasament, împreună cu copilul, trebuie implicați în mod activ și stimulați să își pună amprenta pe conținutul măsurilor pe termen scurt și lung.</p> <p>Odată ce serviciul de protecție a copilului a preluat îngrijirea unui copil care s-a mutat într-o familie de plasament, copilul va avea, probabil, nevoile acoperite indirect în temeiul contractului de plasament. În cazul în care este necesar să se asigure familiei de plasament și/sau copilului plasat resurse și/sau măsuri de întărire suplimentare, acestea vor fi reglementate în principiu printr-un act</p>
----------------------------	--

	<p>adițional la contractul de plasament. În cazul în care se ia totuși o decizie cu privire la măsuri de remediere, se va întocmi un plan de acțiune.</p> <p>Copiilor li se va oferi posibilitatea să participe în toate etapele procesului de protecție a copilului și, de regulă, vor fi implicați în elaborarea și implementarea planului de îngrijire. Și părinții trebuie implicați în elaborarea și implementarea planului de îngrijire astfel încât aportul și opiniile lor să fie luate în considerare. Planul de îngrijire va contribui la construirea predictibilității, definirea unei direcții mai clare și asigurarea continuității în munca cu mediul de plasament, dialogului și clarității între toate părțile implicate.</p> <p>Planul de acțiune (pe termen mai scurt) va:</p> <ul style="list-style-type: none"> - clarifica nevoile speciale ale copilului - modul în care acestea vor fi satisfăcute. <p>Acesta trebuie evaluat periodic, cu o frecvență cel puțin trimestrială. După o evaluare, frecvența poate fi modificată, în cazul măsurilor preventive pe termen lung, unde schimbările nu se obțin repede, sau în cazul măsurilor pentru tinerii mai mari. Este important ca evaluarea planului de acțiune să fie consemnată în documente. Pregătirea și modificările aduse planului de acțiune se vor face, pe cât posibil, în colaborare cu copilul, iar copilului trebuie să i se ofere și posibilitatea de a participa la evaluarea planului.</p> <p>Planul de acțiune va conține:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o descriere a situației copilului, - obiectivele plasamentului în afara familiei, - durata plasamentului, - locația plasamentului, precum și colaborarea și contactul cu familia, - obiective secundare și măsuri, inclusiv cooperarea cu alte organisme, - evaluarea măsurilor. <p>Planul de acțiune este un document de sine-stătător. Nu există nicio cerință legală ca un astfel de plan să fie semnat de părinți și copiii cu vârsta de peste 15 ani. Planul nu este o decizie individuală și nici nu trebuie să facă parte din decizie. Totuși, Legea protecției copilului prevede că planul de acțiune trebuie să fie disponibil în același timp cu decizia, astfel încât conținutul său să poată</p>
--	---

Proiect derulat de:

	<p>fundamenta decizia. În decizie trebuie să se menționeze că a fost întocmit un plan de acțiune.</p>
Provocări	<p>Comitetul pentru Drepturile Copilului al Națiunilor Unite, deși ia notă cu apreciere de eforturile depuse de Norvegia pentru a se asigura că fiecare copil crește într-un mediu sigur și propice unei dezvoltări corespunzătoare, își manifestă preocuparea cu privire la următoarele aspecte:</p> <p>(a) Situațiile semnalate de copii separați de familiile lor, care este posibil să nu fi fost întotdeauna în interesul superior al copiilor;</p> <p>(b) Utilizarea constrângerii în unele cazuri de separare a copiilor de familii;</p> <p>(c) Disparitățile semnificative între județe în ceea ce privește numărul de plasamente în afara familiei;</p> <p>(d) Separarea fraților atunci când sunt plasați în îngrijire alternativă;</p> <p>(e) Monitorizarea insuficientă a situației copiilor plasați în îngrijire alternativă;</p> <p>(f) Copiii aparținând populațiilor minoritare care sunt plasați în îngrijire alternativă riscând astfel să își piardă legătura cu cultura și limba lor maternă;</p> <p>(g) Comunicarea și schimbul de informații insuficiente între serviciile de protecție a copilului și familii, în special familiile de migranți;</p> <p>(h) Sprijin insuficient oferit copiilor cu părinți încarcerați.</p> <p>Comitetul evidențiază faptul că sărăcia financiară și materială - sau condițiile direct și unic atribuibile acestei stări de sărăcie - nu trebuie niciodată să reprezintă singura justificare pentru îndepărtarea copilului din îngrijirea părintească, pentru primirea copilului în îngrijire alternativă sau pentru prevenirea reintegrării sociale a acestuia. În acest sens, Comitetul recomandă Norvegiei:</p> <p>(a) Să se asigure că toate formele de separare a copiilor de părinți sunt întotdeauna în interesul superior al copilului, inclusiv prin:</p> <p>(i) Revizuirea practicilor actuale referitoare la plasamentele în afara familiei, privarea de drepturile părintești și limitarea drepturilor de contact, cu scopul de a se asigura că astfel de măsuri drastice sunt utilizate doar în ultimă instanță, au la bază nevoile și interesul superior al copilului și sunt supuse unor garanții adecvate, cu un accent deosebit pe copiii din familiile de romi, care, aparent, sunt separați de familiile lor cu o frecvență disproporționată;</p> <p>(ii) Asigurarea faptului că toate localitățile respectă aceleași criterii în ceea ce privește plasamentele în afara familiei;</p>

Proiect derulat de:

	<p>(iii) Oferirea sprijinului necesar părinților pentru a evita separarea de copii;</p> <p>(b) Să revizuiască procedurile de îndepărtare a copiilor în situații de urgență și să adopte o abordare mai sensibilă, să se asigure că nu este utilizată nicio formă de constrângere și să ofere periodic formare profesională specialiștilor în acest sens;</p> <p>(c) Să analizeze motivele care stau la baza disparităților semnificative dintre județe în ceea ce privește copiii supuși măsurilor de îngrijire alternativă și de plasament de urgență;</p> <p>(d) Să se asigure că frații nu sunt separați atunci când sunt plasați în îngrijire alternativă;</p> <p>(e) Să asigure o evaluare periodică a plasamentului copiilor în familii substitut și în instituții și să monitorizeze calitatea îngrijirii de care beneficiază, inclusiv prin furnizarea de canale accesibile pentru sesizarea și soluționarea cazurilor de maltratare a copiilor;</p> <p>(f) Să ia măsurile necesare, inclusiv pregătirea adecvată a personalului, pentru a se asigura că copiii care aparțin unui grup indigen sau minoritar național și care sunt plasați în îngrijire alternativă învață despre cultura lor și își mențin legătura cu aceasta;</p> <p>(g) Să îmbunătățească procesele de comunicare și schimb de informații între serviciile de protecție a copilului și familii, în special familiile de migranți;</p> <p>Comitetul recomandă Norvegiei să se asigure că copiii cu părinți încarcerați li se oferă tratament psihologic corespunzător și sprijin social.</p>
--	---

Proiect derulat de: